

**PROTOKOLL**  
**fra**  
**telefonmøtet i Omsetningsrådets arbeidsutvalg**

**fredag 19. august kl. 09:00**

**(Møte nr. 6 2005)**

Møtet ble satt kl. 09:00

Til stede: Ottar Befring (leder), Steinar Hauge, Harald Mork, Knut Sjøvold og Bjarne Undheim

Fra SLF: Per Gunnar Skorge, Tor Erik Jørgensen, Nina Strømnes Rodem, Øyvind Breen, Randi Evju Schweigaard, Hilde-Kari Skarstein og Hilde Gunnufsen

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

**Innhold:**

1.	Fastsettelse av omsetningsavgift på korn for kornåret 2005/2006.....	3
2.	Markedsregulering kjøtt – Orientering om forslag til avgrenset mottaksplikt fra uavhengige slakterier .....	7
3.	Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH) – Overføring mellom budsjettposter .....	9

## 1. Fastsettelse av omsetningsavgift på korn<sup>1</sup> for kornåret 2005/2006

Landbruks- og matdepartementet fastsatte med virkning fra 01.07.05 maksimalsatsen for omsetningsavgiften på korn til 7 øre pr. kg. Dette var i samsvar med Omsetningsrådets forslag av 18.06.04. Omsetningsavgiften var i kornåret 2004/2005 4 øre pr. kg.

Av forskrift 1999-06-29 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk, fastsatt av Landbruksdepartementet 29.06.1999 går det frem at Omsetningsrådets Arbeidsutvalg fastsetter Omsetningsavgiften for korn innenfor maksimalsatsen.

Statens landbruksforvaltning (SLF) har i brev av 15.08.2005 fra Norske Felleskjøp (NFK) mottatt forslag til endelig sats for omsetningsavgift for sesongen 2005/2006. I brevet vises det til innkjøps- og forbruksprognose for korn. Forslaget til omsetningsavgift bygger på en samlet vurdering av budsjett for markedsreguleringen i perioden. Styret i NFK behandlet saken 10.08.2005 og fremmer følgende forslag:

- Omsetningsavgifta for kornåret 2005/2006 blir satt til 4,5 øre pr. kg.

SLF tilføyer at satsen ligger innenfor maksimalsatsen på 7 øre pr. kg.

NFK har ved beregningen forutsatt at overførte reguleringskostnader fra forrige kornår på ca. 10 mill. kroner blir dekt opp i inneværende kornår. Det forutsettes videre at alle påløpte reguleringskostnader i inneværende kornår blir dekt inn i kornåret.

NFK har beregnet satsen med bakgrunn i bl.a. prognoser for innkjøp og forbruk av korn til mat og fôr i kornåret 2005/2006. Videre er det tatt hensyn til forventet budsjett for administrasjonskostnader for NFK og SLF knyttet til markedsreguleringen samt tilskudd til faglige tiltak.

### *Innkjøpsprognosen for norskprodusert mat- og fôrkorn*

Ved beregning av innkjøpsprognosen er det forutsatt tilnærmet uendret samlet areal for korn, erter og oljefrø. Fordelingen mellom artene er vurdert med bakgrunn i omsatt såkorn og en gjennomført spørreundersøkelse blant 3 500 kornprodusenter. Hvete-, rug- og byggarealet viser en økning, mens havrearealet viser en nedgang i forhold til forrige kornår. Oljefrø- og ertearealet viser også en økning.

Nivået på forventet avling pr. dekar bygger på innrapporterte data fra forsøksringene i kornområdene. Etter disse rapportene ligger gjennomsnittlig kornavling på 405 kg pr. dekar som er ca. 9 % lavere enn i foregående kornår. Med bakgrunn i arealene ovenfor og innrapporterte data for avlingsnivået, har NFK anslått innkjøpt kvantum gjennom markedsordningen til totalt ca. 1 220 000 tonn korn, eksklusiv oljefrø og erter. Dette er ca. 160 000 tonn lavere enn foregående kornår. Siden prognosen er satt opp pr. august presiserer NFK at grunnlagsmaterialet er svakt og prognosen dermed usikker. NFK har derfor i beregning av omsetningsavgiften lagt til grunn at innkjøpt kvantum kan bli 5 % høyere. Dette gir et innkjøpt kvantum på ca. 1 281 000 tonn som er 100 000 tonn lavere enn foregående kornår. Med tillegg av oljefrø og erter blir samlet kvantum som omsettes

<sup>1</sup> I forskrift av 21.06.02 om markedsregulering av norskprodusert korn er korn definert slik i § 2 a: Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljefrø og andre arter fastsatt av Statens landbruksforvaltning.

gjennom markedsordningen ca. 1 300 000 tonn. SLF tilføyer at prognosen uten tillegg av sikkerhetsmarginen gir en avling nær et normalår beregnet av Budsjettnemnda. På grunn av usikkerheten i prognosene på dette tidspunktet støtter SLF påslaget på 5 % sikkerhetsmargin.

NFKs innkjøpsprognose for kornåret 2005/2006, tonn.

Art	Førkorn	Matkorn	Totalt
Hvete	70 000	318 000	388 000
Rug	10 300	29 200	39 500
Bygg	557 000	3 000	560 000
Havre	216 000	16 000	232 000
Rughvete	500		500
Totalt	853 800	366 200	1 220 000
Totalt *	896 800	384 200	1 281 000

\*Innkjøpsprognosen for kornåret 2005/2006, påplussset 5 % sikkerhetsmargin.

NFK har lagt til grunn at 82 % av hveten og 74 % rugen vil bli avregnet til mat. Prosenttallene er gjennomsnittsberegninger fra 1980 og frem til i dag. Andel av hvete og rug med matkvalitet er helt prisgitt værforholdene i resten av veksttida og i innhøstingsperioden. SLF presiserer at det på nåværende tidspunkt er umulig å gi et sikkert anslag for matandelen. Ved gunstige værforhold i innhøstingsperioden kan matandelen bli nær 100 % og ved vanskelige forhold betydelig lavere. For bygg- og havrekvantumet er lagt til grunn at henholdsvis 3 000 tonn og 16 000 tonn blir anvendt til mat.

*Overlagret korn fra kornåret 2004/2005 til kornåret 2005/2006*

På grunn av store avlinger i kornåret 2004/2005 ble det fra dette året til inneværende kornår overlagret til sammen 14 900 tonn matkorn og 52 600 tonn førkorn, til sammen 67 500 tonn.

*Forbruk av hvete og rug til mat*

NFK har i sin forbruksprognose satt totalt innenlandsk forbruk av hvete til mat til ca 305 000 tonn eksklusiv durumhvete. Dette er en svak nedgang i forhold til året før. Begrunnelsen for dette er bl.a. at det er stor pågang av importerte halvfabrikata. NFK har satt forbruket av norsk hvete til ca. 235 000 tonn, tilsvarende 77 % av totalt matkornforbruk. I prognosen presiseres det at kvantum norsk hvete som kan benyttes er svært avhengig av kvaliteten. SLF støtter dette. For rug er det forutsatt at hele forbruket på ca. 30 000 tonn skal være norsk vare.

*Forbruk av korn til kraftfôr*

Prognosen for forbruk av korn til kraftfôr i kornåret 2005/2006 er beregnet med bakgrunn i kraftførsalget, totalt råvareforbruk til kraftfôr og meldinger fra prognoseutvalgene for melk, kjøtt og egg og fjørfe. Etter dette mener NFK det ligger an til en svak økning i kraftfôrforbruket. Forventet forbruk av karbohydratråvarer i 2005/2006 er ved 74 % karbohydratandel i kraftfôret beregnet til 1 246 000 tonn. Det forutsettes at kraftfôrindustrien kan forbruke 1 003 500 tonn norsk korn tilsvarende 86 % av totalt karbohydrat eksklusiv kli. SLF bemerker at salg av kraftfôr har vist en svak nedgang fra 1. halvår 2004 til 1. halvår 2005 og at det derfor kan være en viss usikkerhet omkring forbruksprognosen. En positiv faktor med hensyn til forbruksutviklingen er likevel at den

totale andelen karbohydratråvarer i kraftfôret som har hatt en synkende tendens de senere årene, nå har ligget stabil på 74,5 % de to siste årene. Positivt mht. kraftfôrforbruket er også at det etter årets jordbruksoppgjør prismessig gis en favorisering av proteinrike råvarer i forhold til proteinfattige. SLF slutter seg derfor til NFKs forslag med hensyn til forbruksprognosen.

*Oppsummering av innkjøp og forbruk av korn til mat og fôr. Markedsbalanse korn.*  
Alle kvantum i tonn

Innkjøp/forbruk/ markedsbalanse	Matkorn	Fôrkorn	Totalt
Innkjøp korn ekskl. oljefrø, erter	384 200	896 800	1 281 000
Overlagret korn	14 900	52 600	67 500
Totalt	399 100	949 400	1 348 500
Forbruk av norsk korn til mat			
Hvete	235 000		
Rug	30 000		
Bygg	3 000		
Havre	16 000		
Sum forbruk mat	284 000		
Forbruk av norske karboråvarer til fôr			
1 683 800 x 74 % =	1 246 000		
- kli	79 500		
Sum karbo.	1 166 500		
Sum norsk korn 1 166 500 x 86 %		1 003 500	
Overskudd inkl. overlagret korn	115 100	-54 100	61 000

#### *Markedsregulering med budsjett*

Av overskuddet på 115 100 tonn matkorn foreslår NFK å skrive ned 54 100 tonn til fôr. Siden det ikke er anvendelse for mer til fôr, foreslås det videre å overlagre resten, 61 100 tonn til kornåret 2006/2007. Kostnadsraten for nedskrivning og overlaging er satt til henholdsvis kr 390 og 350 pr. tonn tilsvarende kostnadene fra foregående kornår. SLF tilføyer at den benyttede kostnadsraten for overlaging inkluderer et prisfall på ca. 3 øre pr. kg.

Det er videre satt av kr 500 000 til faglige tiltak. NFK vil komme med egen søknad om støtte til et prosjekt for å bedre prognosekvaliteten for innkjøpt korn. Dette la NFK inn i sitt budsjett for maksimalsatsen som ble vedtatt i Omsetningsrådet 23.06.2005.

Ut fra dette presenterer NFK følgende kostnadsbudsjett for markedsregulering av korn i inneværende sesong:

Tiltak	Kostnad 2005/2006, kr
Prisnedskrivning, 54 000 tonn à kr 390 pr. tonn	21 060 000
Overlagring, 61 000 tonn à kr 350 pr. tonn	21 350 000
Administrasjon SLF	600 000
Administrasjon NFK	4 000 000

Faglige tiltak	500 000
Sum markedsreguleringskostnader	47 510 000
Underdekning i fondet	10 000 000
Sum kostnader for beregning av avgift	57 510 000
Korn som omsettes gjennom ordningen	1 300 000 tonn
Omsetningsavgift	4,4 øre pr kg

#### *Omsetningsavgift for 2005/2006*

Til dekning av kostnadene foreslår NFK en omsetningsavgift på 4,5 øre pr. kg, basert på et innkjøp av 1 300 000 korn (inkludert oljefrø og erter).

Slik situasjonen er, ser NFK det uaktuelt å bygge opp fond utover å dekke inn etterslepet fra foregående kornår.

#### *SLFs vurdering*

SLF vil spesielt bemerke at det på nåværende tidspunkt er umulig å fastslå hvor mye av hvete- og rugkvanter som vil bli av matkvalitet. Ved gode forhold utover mot innhøsting og under innhøsting kan matkornandelen i hveten bli høyere enn 82 % som NFK har forutsatt. Med 95 % mathvete vil overskuddet som må overlages øke med ca. 53 000 tonn, tilsvarende ca. 18,5 mill. kroner i ekstra reguleringskostnader. NFK har ved beregning av omsetningsavgiften inkludert kostnadene til overlagering på 21,4 mill. kroner. Disse vil ikke komme til utbetaling før i begynnelsen av kornåret 2006/2007 og vil fungere som en buffer for fondet i kornåret 2005/2006. Det samme vil trolig også gjelde for deler av tiltaket med prisnedskrivning.

SLF har beregnet at det pr. 12.08.2005 var en underdekning på ca. 11 mill. kroner i kornfondet. Det er da regnet med at hele kostnaden til prisnedskrivning av fjorårets matkornoverskudd på ca. 30,9 mill. kroner er dekket inn, mens det pr. 12.08.2005 bare er utbetalt å konto halve beløpet. Resten blir utbetalt utover høsten. Videre er det regnet med at hele kostnaden på ca. 25,5 mill. kroner til overlagering fra foregående til inneværende kornår er dekket inn. Dette vil komme til utbetaling utover høsten.

SLFs vurdering er at foreslått omsetningsavgift ligger på et minimum med den usikkerhet som finnes mht. mengde og kvalitet på nåværende tidspunkt. Ved ev. behov for ytterligere midler vil disse likevel kunne dekkes inn gjennom omsetningsavgiften for 2006/2007, pga at oppgjøret for deler av reguleringstiltakene vil skje høsten 2006.

Med bakgrunn i disse vurderingene, vil SLF anbefale at NFKs forslag med en omsetningsavgift på 4,5 øre pr. kg korn blir fulgt.

Med hjemmel i forskrift 1999-06-29 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk § 1, gjøres følgende

#### **Vedtak:**

Omsetningsavgiften for korn fastsettes for perioden 01.07.05 – 30.06.06 (kornåret 2005/2006) til 4,5 øre pr. kg.

## 2. Markedsregulering kjøtt – Orientering om forslag til avgrenset mottaksplikt fra uavhengige slakterier

### Bakgrunn

Enkelte av de uavhengige aktørene i kjøttbransjen har hevdet at Gilde Norsk Kjøtt (GNK) har en konkurransefordel som følge av at de som markedsregulator kan legge inn kjøtt på reguleringslager. Så lenge prisene har vært relativt stabile, har myndighetenes vurdering i all hovedsak vært at reguleringslagringen ikke har gitt de uavhengige aktørene konkurransemessige ulemper i forhold til markedsregulator. Fordelene og ulempene i dagens system er forutsatt å være balansert, og skal slik ikke gi markedsregulator en konkurransefordel.

Virkningene av WTO-begrenset reguleringseksport har vært merkbare for kjøtt av sau/lam etter at eksportkvotene ble innført i 2000. Reguleringslagret kjøtt må på et tidspunkt ut i det norske markedet, og dette har skjedd ved at markedsregulator har satt ned prisen betydelig. Prisreduksjonen har skjedd i en periode hvor også de uavhengige aktørene har hatt lagre av sau/lam, og har slik gitt de uavhengige aktørene en konkurransemessig ulempe. Ulempen oppstår når markedsregulator får kompensert verdifallet av beholdningen på reguleringslager (pristapet) gjennom markedsreguleringsordningen. De uavhengige aktørene må dekke dette verdifallet selv. I tillegg kan en sterkere vertikal integrasjon i kjøttbransjen redusere mulighetene for å omsette temporære overskudd i markedet.

Markedsordningene i egg- og kornsektoren har bestemmelser om mottaksplikt fra uavhengige aktører (sk. dobbel mottaksplikt). Når det gjelder melk, har også de uavhengige aktørene en rolle i forhold til mottaksplikten fra primærprodusentene. For kjøtt har markedsregulator ingen mottaksplikt fra uavhengige aktører. Når det gjelder fjørfekjøtt, er imidlertid markedsregulatorrollen vedtatt avvirket fra 01.01.2007. Innføring av en avgrenset mottaksplikt fra de uavhengige aktørene (dobbelt mottaksplikt) i kjøttsektoren for øvrig vil slik være i tråd med bestemmelsene i andre sektorer.

Det har i flere år vært store overskudd av reguleringslagret sau og lam. Ved årsskiftet 2003/2004 var reguleringslageret på 3700 tonn. For å få redusert reguleringslageret satte GNK ned prisen på lammekjøtt ved påsketider. Reguleringslageret ble redusert, men som følge av at noe av dette kvantumet ble solgt i høstsesongen og en relativt høy produksjon kombinert med en lav omsetning av ferskt slakt høsten 2004, var reguleringslageret ved årsskiftet 2004/2005 på 3380 tonn. Prisen på lammekjøtt ble derfor på nytt redusert ved inngangen til 2005.

For en av de uavhengige aktørene (Fatland AS) har disse prisreduksjonene vært problematiske. Slakteriet har lagt inn lam på lager i sesongen til en pris som er tilnærmet lik målpris. Fatland har de to siste årene opplevd at prisene har vært på et lavere nivå når varene har blitt tatt ut av lager (kr 7 i uke 15 i 2004 og kr 6 i uke 2 i 2005). Dette representerer et direkte tap for de frittstående slakteriene, da det er vanskelig å selge kjøtt av tilnærmet samme kvalitet til en pris som er høyere enn markedsregulators engrospris. Selv om Fatland og andre uavhengige slakterier bare har skåret kjøtt på lager, påvirkes stykningsdelene av engrosprisen på helt slakt. Det er grunn til å påpeke at markedsregulator bare har fått kompensert for pristapet på det kjøtt som har ligget på reguleringslager. Pristapet på kjøtt som har ligget på forretningsmessig lager, d.e. det alt vesentlige av GNKs lager, er ikke kompensert.

### Forslag til ordning for avgrenset mottaksplikt

Statens landbruksforvaltning vil foreslå en ordning hvor markedsregulator får mottaksplikt på helt ferskt slakt på ukebasis i overskuddssituasjoner, hvor kvantumet avgrenses til det uavhengige slakteriets andel av den totale slaktingen av det aktuelle dyreslag.

Markedsregulator vurderer markedsdekningen hver torsdag når innmeldt slakt og kundens bestillinger for påfølgende uke summeres. Da fremkommer et over- eller underskudd i totalmarkedet. En innføring av en avgrenset mottaksplikt vil kunne inngå som en del av styringen av markedsregulators varestrøm, og antas å kunne fungere som en operativ ordning uten store endringer i dagens praktisering i GNK. Gjennomføringen av avgrenset mottaksplikt vil ikke innebære informasjonsutveksling mellom GNK og de uavhengige slakteriene, ut over en ev. innmelding av de uavhengige slakteriers behov for avlastning.

For å sikre likeverdige konkurransevilkår er hovedregelen at markedsregulering skjer på råvarenivået i verdikjeden, noe som i kjøttsektoren innebærer at reguleringslageret i all hovedsak består av helt slakt. Listen over hvilke stykningsdeler som kan markedsreguleres, ble i arbeidsutvalgets møte 18.06.2004 redusert til 8 stykningsdeler. Det ble vektlagt at bearbeidingsgraden skulle være minst mulig. I de andre sektorene hvor det er en avlastningskanal for de uavhengige aktørene, er overskuddsvaren som hovedregel avgrenset til produkter på råvarenivå. En innføring av mottaksplikt fra uavhengige aktører bør også i kjøttsektoren avgrenses til råvarenivå og så nær noteringspunktet for målpris som mulig.

### Arbeidsprosess for innføring av ordning for avgrenset mottaksplikt

SLF har hatt kontaktmøter med Kjøttbransjens Landsforbund (KLF) og GNK både enkeltvis og samlet. Bransjen er positiv til innføring av en avgrenset dobbel mottaksplikt og de ønsker at den skal iverksettes for lammesesongen 2005. I forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer (rammeforskriften) § 3 pkt. 2, framgår det at markedsregulator ikke skal pålegges mottaksplikt for kjøtt fra uavhengige aktører. Dette innebærer at rammeforskriften må endres før en avgrenset dobbel mottaksplikt kan innføres. LMD har startet en prosess for å endre denne bestemmelsen i rammeforskriften slik at en avgrenset dobbel mottaksplikt kan innføres.

Det legges opp til at SLF sender forslag til forskrift om godkjente slakteriers adgang til å levere slakt til markedsregulator på høring etter at LMD har sendt forslag til endringen av rammeforskriften på høring. Det er et ønske fra bransjen om at en avgrenset mottaksplikt skal kunne være tilgjengelig fra og med høstens slaktesesong for sau/lam. Med det forbehold at rammeforskriften endres og at behandlingen av høringsuttalelsene ikke medfører større endringer i det forslag SLF sender på høring, tas det sikte på at AU og OR blir invitert til å behandle et forslag til ny forskrift i et ekstraordinært møte i uke 38 eller 39 d.å.

### **Vedtak**

Arbeidsutvalget tar saken til orientering.



### 3. Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH) – Overføring mellom budsjettposter

Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH) søker i brev av 15.07.2005 om å omdisponere midler mellom budsjettposter som følge av behov for ekstra opptrykk av heimkunnskapsmaterialet for 6. klasse.

OEH er av Omsetningsrådet innvilget følgende budsjett for 2005, jf. OR-møte 01.12.2004:

1. Av fondet for omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt kan det anvendes inntil kr 18 297 000 til opplysningsvirksomhet i 2005.
2. Det kan uten godkjenning gjøres overføringer på opptil 10 % mellom de enkelte postene.

I tillegg er det bevilget inntil kr 2 mill. i forbindelse med flytting av kontoret, jf. sak 19 i OR-møte 29.04.2005.

Tabellen nedenfor viser hvilke omdisponeringer OEH ønsker å gjøre for å imøtekomme den økte etterspørselen etter skolemateriellet:

Aktivitet/post	Vedtatt budsjett 2005	Revidert budsjett 2005	Endringer kr	Endringer %
Pesonal- og driftskostnader	4 807 000	4 807 000	0	0,0
Prøvekjøkken	330 000	330 000	0	0,0
Reklamemateriell	3 450 000	3 250 000	-200 000	-6,2
Annonsering	2 800 000	2 800 000	0	0,0
PR	1 700 000	1 700 000	0	0,0
Butikkdemonstrasjoner	2 010 000	1 710 000	-300 000	-17,5
Markedsundersøkelser	300 000	300 000	0	0,0
Prosjekt Egg i skolen	2 900 000	3 400 000	500 000	14,7
Tilleggsbevilgning - flytting	2 000 000	2 000 000	0	0,0
<b>Totalt OEH</b>	<b>20 297 000</b>	<b>20 297 000</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>

OEH har budsjettert med en økning i kostnadene til prosjektet egg i skolen på kr 500 000. Midlene skal hentes fra postene reklamemateriell (kr 200 000) og butikkdemonstrasjoner (kr 300 000). På sistnevnte post er det fra OEH pr. telefon uttalt at man i 2005 forventer et underforbruk som følge av endringer i bransjen.

Som det fremgår av tabellen overskrides grensen på 10 % for fritt å omdisponere midler. Etter forskrift om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 3 skal "...forslag til endring av budsjettposter behandles av Omsetningsrådet som enkelt saker".

Statens landbruksforvaltning (SLF) stiller seg bak OEHS vurdering om å imøtekomme skolene som har bestilt heimkunnskapsmaterialet til 6. klasse til tross for at kostnadene på budsjettposten "Prosjekt Egg i skolen" blir noe større. SLF anser det som positivt at man finner rom innenfor eksisterende budsjett til å ta de økte kostnadene

Det at denne saken gjelder omdisponeringer innenfor eksisterende budsjett gjør at SLF anser saken på nivå med saker vedr. faglige tiltak og disponering av postene "Diverse" og "Ekstra Fou". Saken legges derfor kun frem for behandling i Arbeidsutvalget.

Markedsregulator har godkjent omdisponeringen, og IRU (Idè og ressursutvalget) vil som følge av ferieavvikling først bli orientert på møtet 01.09.2005.

Med hjemmel i forskrift 25.09.91 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 3, gjøres følgende

**Vedtak:**

Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt kan omdisponere henholdsvis kr 200 000 og kr 300 000 fra postene "Reklamemateriell" og "Butikkdemonstrasjoner" til posten "Prosjekt Egg i skolen" for å øke opptrykket av heimkunnskapsmaterialet til 6. klasse.

-----

Møtet var slutt kl. 10:40.